

Beslutningsforslag nr. B 156. Fremsat den 12. april 2007 af Villy Søvndal (SF), Mogens Lykketoft (S), Niels Helveg Petersen (RV) og Rune Lund (EL)

Forslag til folketingsbeslutning

om en videnskabelig og uafhængig undersøgelse af dødeligheden i Irak som følge af den godt 4 år lange krig

Folketinget pålægger regeringen at finansiere og tage initiativ til nedsættelsen af en uafhængig og videnskabelig undersøgelsesgruppe til afkla-

ring af omfanget af dødeligheden i Irak som følge af krigen.

Bemærkninger til forslaget

Igennem godt 4 år er urolighederne og myrderierne i Irak som følge af det USA-ledede angreb på Irak kun blevet værre.

Krigens mange bombardementer, den ødelagte institutionelle struktur og et efterfølgende magttomrum, har bevirket, at Irak gennem de seneste godt 4 år har bevæget sig i retning af stadig større opløsning.

Etniske udrensninger, kriminalitet, interne religiøse spændinger, terror og kamp om magt er fulgt i kølvandet på koalitionsens angreb på Saddam Husseins regime i marts 2003.

Dermed har den irakiske civilbefolkning været ofre for en eskalerende destabilisering af deres land, som både handler om manglende lægehjælp, manglende hospitalsdrift, fejlernæring osv., men også følgerne af koalitionsens mange bombardementer, mange skudvekslinger og ransagninger, der kommer ud af kontrol. De seneste 2 år har det desuden i stigende grad handlet om de mange frisatte interne konflikter og spændinger mellem befolkningsgrupper, religiøse og etniske stridigheder samt en omfattende kriminalitet.

Der findes flere bud på, hvad Irakkrigen har kostet af menneskeliv. Ingen af de grundlæggende registreringsmetoder for dødeligheden har været hævet over kritik, og i en konstatering af de meget store forskelle i opgørelsesmetoderne og resultaterne er det forslagsstillernes ønske, at Danmark som en del af koalitionen og dermed som medansvarlig for Iraks ulykkelige situation bidrager direkte til at finde en afklaring på krigens omkostninger for irakerne.

Det anerkendte tidsskrift *The Lancet* har udgivet to studier over dødeligheden i Irak, først i oktober 2004 og senest i oktober 2006. Det første *Lancet*-studie pegede på en overdødelighed på ca. 100.000 – først og fremmest ofre for koalitionsens bombardementer og skudvekslinger samt en række humanitære følgevirkninger af den manglende sikkerhed.

Det andet *Lancet*-studie peger derimod på, at 655.000 irakere er døde som følge af krigen, og årsagen er nu først og fremmest – pga. udviklingen i konflikten – de interne uroligheder mellem irakere, dvs. sekteriske og etniske konflikter mellem især sunni-

muslimer og shiamuslimer, den stadig mere udbredte terror og kriminalitet samt en række civile og humanitære problemer, der følger i kølvandet på ustabiliteten.

Lancet-studiernes resultater er imidlertid igen og igen blevet benægtet af såvel USA's som Storbritanniens regeringer.

Iraq Body Count (IBC) opgør f.eks. dødeligheden på baggrund af mediernes oplysninger verificeret mindst to steder. IBC opererer således pt. med et tal på knap 66.000, men tallets validitet lider bl.a. under, at det ikke medtager den afledte dødelighed af landets manglende sikkerhed, og at medierapporterne primært kommer fra Bagdad, som er det eneste sted, journalisterne er til stede i større antal. Det giver en geografisk slagside, som ikke afspejler konfliktniveauet i andre dele af Irak tilfredsstillende.

The Brookings Institution har også et skøn, som samlet set ligger et godt stykke under *The Lancet*-rapporten fra 2006. Det samme gør den irakiske regerings egne opgørelser.

Eksemplerne viser med al ønskelig tydelighed, at der er mange fejlmarginer og megen usikkerhed. Ikke desto mindre er *The Lancets* rapporter – modsat de øvrige forsøg på opgørelser – udarbejdet efter samme videnskabelige præmisser, som løbende bliver anvendt i krigszoner og katastrofeområder, hvor den institutionelle infrastruktur vanskeliggør almindelig registrering.

Forslagsstillerne ønsker derfor, at den danske regering afsætter 1 mio. kr. til finansiering af et uvildigt videnskabeligt studie af dødeligheden i Irak. Til sammenligning skal det nævnes, at de hidtil mest omfattende studier af dødeligheden er *Lancet*-studierne. Det første studium kostede ca. 40.000 dollars, det andet studium ca. 60.000 dollars. I en krig, som allerede har kostet Danmark over 2 mia. kr., og som har kostet USA over 411 mia. dollars, er finansieringen af en valid videnskabelig undersøgelse af krigens konsekvenser i form af overdødelighed en meget overkommelig opgave.

Det er forslagsstillernes intention med forslaget, at der nedsættes en uvildig og uafhængig international

forskergruppe, som efter videnskabeligt anerkendte kriterier indsamler relevante data med henblik på at skabe overblik over og afklaring af, hvor stor en overdødelighed krigen i Irak har medført. Det hører såle-

des med til kommissoriet, at resultatet skal publiceres internationalt og efter anerkendte videnskabelige principper med peer reviews etc.

Skriftlig fremsættelse

Villy Søvndal (SF):

Som ordfører for forslagsstillerne tillader jeg mig herved at fremsætte:

Forslag til folketingsbeslutning om en videnskabelig og uafhængig undersøgelse af dødeligheden i Irak som følge af den godt 4 år lange krig.

(Beslutningsforslag nr. B 156).

Jeg henviser i øvrigt til de bemærkninger, der ledsager forslaget, og anbefaler det til Tingets velvillige behandling.